7/5325

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.004/00931

Konu :

20/04/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :31.03.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5325-9436/29138 sayılı yazı.
08.04.2005 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-432-8/1632 sayılı yazı.

Ankara Milletvekili İsmail DEĞERLİ'nin Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına cevaplandırılmasını istediği 7/5325 esas nolu yazılı soru önergesine verilen cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr.Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

EK:1 Sayfa

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlığa

Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin 7/5325 sayılı yazılı soru önergesine verilen cevap:

1- Çankaya Cemevi Yaptırma Derneği tarafından, planda "ibadet yeri" olarak ayrılan alanın Çankaya Merkez Cemevi yaptırılmak üzere Çankaya Kaymakamlığından tahsis edilmesi talebiyle ilgili olarak, yürürlükteki yasalarımıza göre cemevlerinin "ibadet yeri" sayılıp sayılamayacağı hususundaki İçişleri Bakanlığının 24.11.2004 tarihli ve 1965 sayılı yazısına Diyanet İşleri Başkanlığınca verilen 17.12.2004 tarih ve 1773 sayılı yazıda; 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanunda camilerin ipka edildiği, Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanunun Tatbik Suretini Gösterir Nizamnamede de "mabet" kavramının tarif edildiği, bu çerçevede, İslam Dininin ibadetine mahsus ve usulüne göre açılmış "cami ve mescit" haricindeki mekanların aynı anlamda "ibadet yeri" olarak kabulünün mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

2- Bilindiği üzere, Diyanet İşleri Başkanlığı Anayasal bir kuruluştur. Anayasanın 136 ncı maddesinde, "Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşünüşlerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir." hükmü konulmuştur.

Diğer taraftan, özel kanun olan 22.6.1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinde ise, "İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek üzere; Başbakanlığa bağlı Diyanet İşleri Başkanlığı kurulmuştur." hükmü yer almıştır.

Bu sebeple hizmet alanı ile ilgili konularda bir kamu kuruluşunun diğer bir kamu kuruluşundan bilgi istemesinin fetva sormakla ilgisi bulunmamaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığının anılan cevabı da bu çerçevededir.

3- Diyanet İşleri Başkanlığının temel görevi, insanlara İslam'ın ortak paydasında hizmet sunmaktır. Bunun üzerine insanlar kendi bireysel eğilimlerini ve tercihlerini, farklı dindarlık tarzlarını ilave edebilirler. Bu safhada Diyanet İşleri Başkanlığı hiçbir şekilde otoriter bir tutum takınmamakta, farklı dini yorumları ortadan kaldırma gibi bir anlayışı da benimsememektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığının İçişleri Bakanlığına vermiş olduğu cevapta, inanç özgürlüğünü, laik ve çağdaş cumhuriyet ile Atatürk devrimlerini reddeden bir husus bulunmadığı gibi, 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun ile Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanunun Tatbik Suretini Gösterir Nizamname de Ulu Önder Atatürk döneminde yürürlüğe konulmuş düzenlemelerdir. Ayrıca bilindiği gibi 677 sayılı Kanun, Anayasanın 174 üncü maddesi ile korunan inkılap kanunları arasındadır.

7/5325

4-Soru önergesinde öne sürüldüğü gibi, ne alevi ne de sunni hiçbir vatandaşımızın cami ve mescitte ibadete zorlanmaları söz konusu değildir.

5-Kilise, Sinagog ve Havra, kabul edilmiş dinlerden olan Hıristiyanlık ve Museviliğe mahsus ibadethanelerdir. Alevi-Bektaşi vatandaşlarımızın **sosyal ve kültürel tesisler olarak cemevi** açmalarına hiçbir yasal engel bulunmamaktadır. Açılmış bulunan sosyal ve kültürel nitelikteki cemevleri de bunu açıkça göstermektedir.

6-Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşıldığı üzere, sözkonusu uygulamalar, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yer alan temel ilkeler ışığında yapılmaktadır.

7-Ülkemizde diğer Müslüman vatandaşlarımız için Bütçe Kanunu ile diğer kanunlarca sağlanan haklardan Alevi-Bektaşi vatandaşlarımız da hiçbir ayrım yapılmaksızın yararlanmaktadır.